

22 september 2019

Tekentherapie bij dementie

met Lisa Borstlap en Tonny Mastebroek

Hoe werk je met mensen die een vorm van dementie hebben of mensen in de terminale zorg?

Op deze dag gaan we werkvormen eigen maken die je kunt inzetten bij de vele vormen en stadia van dementie. Schilderen met de handen met parelmoerverf op doek. Hierin worden associaties aangebracht uit het leven van de cliënt. 16 kleurkaartjes aanleggen, waarmee talloze spelvormen gedaan kunnen worden om de herinnering aan te wakkeren. We maken een popje waarmee we in gesprek komen, zingen liedjes van toen en zullen dansen op weense walsen.

Je kunt dit pakket aanbieden in de zorg o.a. in de dagbesteding.

Programma:

10 uur. Introductie: stadia van dementie en ontreding. Emotionele disbalans en woedeaanvallen. Meegaan in associatie en dissociatie. Rollenspel. Sluimerende behoeftes en vastzitten in tijd en ruimte. De vele werkvormen met als doel een opgewekter leven leiden en oud zeer alsnog gaan verwerken waardoor de levens-kwaliteit verbetert - en sociale interactie groter wordt.

11 uur. Je werkt 2 aan 2 op een schilders-doek naar keuze en gaat met de handen schilderen met de fijne creme-achtige parelmoer-verf. In warm water afspoelen en overgaan tot hand massage, terwijl je visualiseert **wat die handen allemaal gedaan en meegemaakt hebben.**

Wat was daarbij het belangrijkste voor de dementerende? Hoe kom je dat te weten?

Via zintuig vragen komt de dementerende of terminale tot beelden die hij/zij in deze glanzende kleur-ondergrond ziet en gaat tekenen met permanent marker en inschilderen met parelmoerverf.

Rollen wisselen en nabespreken welk proces er op gang gebracht wordt via de hersenstimulatie en de gevoelsmatige, tactiele ervaring.

Het onderbewuste draagt de beeldtaal van onze levenservaringen, die door de motoriek en aanraking weer opgewekt worden.

13 uur. Lunch-pauze en elkaars werk bekijken.

Door het werken en aanraken met deze zachte kleuren, komen als vanzelf herinneringen boven, ook vanuit het onderbewuste.

14 uur. Een groep gaat drup-schilderen met ecoline om de vreugde van het loslaten te stimuleren. De verbazing over wat dan tevoorschijn komt delen en hier gehoor aan geven door woorden, een verhaaltje of dementie-poëzie! De andere groep gaat eerst 16 kleur-kaartjes schilderen en hiermee spelen en een verhaal leggen vanuit primaire behoeftes of verre herinneringen. Ook voor je eigen praktijk zijn dit snelle non-verbale spel- vormen die voor alle leeftijd-fasen geschikt zijn en door hun eenvoud grote impact hebben. - Groepen kunnen wisselen om zoveel mogelijk vaardigheden te ontwikkelen op deze dag.

15.30 uur. Thee en rondkijken hoe anderen op verhaal zijn gekomen.

16 uur. Samen met de persoon die je begeleid een popje of dier maken en dat tot leven brengen, koesteren, naam geven, zodat het een vertrouwenspersoon wordt, die dag en nacht toegankelijk is. Hiervoor kun je een oude jurk, badjas of t-shirt gebruiken van deze persoon, om het heel persoonlijk te maken, omdat het lekker zacht aanvoelt en bekend ruikt.

Ook hier weer rollen wisselen. Lichaamstaal en mimiek leren waarnemen.

16.45 uur. Ieder met zijn eigen gemaakte 'wezentje' op mooie muziek een veilige hechting creëren. Samen zingen of neuriën, wiegen en dansen, schuifelen en de comfort zone vergroten.

Wat gebeurt er bij jezelf als je met een dementerende werkt?

17 uur. Afronden.

Daarna is er nog ruimte voor individuele vragen.
Het school-winkeltje is open.

EN NU ?
WAARHEEN ?

→ NAAR HUIS !

Kosten: € 95,- Inclusief deelname certificaat als nascholing. Koffie, thee, lekkers, fruit en soep.

- Werkboek met voorbeelden van werk-processen, begeleiding-vormen, dilemma's en doelen.
- Canvas-doek met parelmoer-verf.
- Opwekkende massage-olie.
- Een lap flanel, vulling en balletje om een wikkel-bind-knoop-popje te maken zonder naald.
- Je maakt een set van 16 kleur-kaarten van 10x10 cm om herinnering-spelletjes mee te doen.
- Je maakt drup-schilderijtjes om te leren loslaten.

> **Zelf brood meenemen, eigen kleurpotloden en een dikke permanent marker.** <

Tijd: van 10 tot 17 uur   **Locatie:** De Kolam   Laarstraat 77   7201 CC Zutphen

Aanmelden via www.Kolam.nl